ՆՈՐ-ԴԱՐ

№ 185 ՏԱՍՆԵՒԵՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻ Հ ա բ ա թ 19 Հ ո կ տ ե մ բ ե ր ի 1896 Հ ա բ ա թ 19 Հ ո կ տ ե մ բ ե ր ի ՏԱՍՆԵՒԵՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻ № 185

Տարեկան 10 բուբլի, վեց ամիսը՝ 6 բուբլի, երեք ամիսը՝ 3 բ. 50 կ.
ամիսը՝ 1 բ., հատով 5 կ.
Բաժանորդ գրւում են Թիֆլիսում միմիայն խմբագրատանը։

Խմբագրութեան հասցէն՝ Тифлисъ. Редакція „Норъ-Даръ“
или Tf i éda tion „Nor-Dar“.

Խմբագրութիւնը բաց է ամեն օր (բացի տօն օրերից) ժամը 9-ից մինչև 2-ը։ Յայտարարութիւնները ընդունւում են ամեն լեզուներով։ Յայտարարութիւնների բառին 2 կ., րնկլամների համար կրկնապատիկ

ՍԱՐԿԱՒԱԳ ՎԱՐԴԱՆ, ԱՐՁԱԽԻՐ ԵՒ ԴԱՐԵԳԻՆ, ՆԻԿՈՂԱՅՈՍ ԵՒ ԳՐԻԳՈՐ, ՁՈՒՀԱՆԻԿ, ՀՌԻՓՍԻՄԷ ԵՒ ԹԱԳՈՒՀԻ ՏԷՐ-ՂԵՒՈՆԴԵԱՆՆԵՐԸ սրտի խորին ցաւօք յայտնում են առաջինները իրենց հօր, երկրորդները՝ հարցր, երրորդները՝ սկեսրայր և վերջինը իւր տապր
Մոսկուայ տուրը Գէորգ եկեղեցու միաբան

ՄՈՒՇԵՂ ՔԱՀԱՆԱՅ ՏԷՐ-ՂԵՒՈՆԴԵԱՆԻ

յանկարծակի մահը։
Թաղման և օծման հանդէսը կրկատաւոի այսօր։
Պատարագը կրսկսուի ժամը 10-ին 3—3

ԿԻԵՒԻ ԹՂԹԵՐԻ ԴՈՐԾԵՐԱՆՆԵՐԻ
ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ
ԴԻՏԵԱՏԿՈՎՍԿՈՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

սրանով պատիւ ունի յայտնելու ի գիտութիւն յարգելի հասարակութեան, որ սեպտ. 10-ից ինքը բացել է Բալուում, Թումանեան եղբայրների տանը, Միլիւտինսկայա փողոցի վրայ, սեպհական դործատանների արտադրութեան
ԹՂԹԵՐԻ ՊԱՀԵՍՏ,

ուր մեծ քանակութեամբ պտնուում են պրելու, զծագրական, աշակերտական և դիւանական պարագաներ։
Վաճառումն լինում է մեծ և փոքր քանակութեամբ դործարանական գներով։
(669) 5—3

Կառավարութեան թոյլտուութեամբ բացուել է
ԵՐԿՍԵՌ ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ
ՕՐ. ԵՐԱՆՈՒՀԻ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆՑԻ
Ընդունւում են երկու սեռի մանուկներ և պատրաստուում գիմնազիա ներ և ուրիչ դպրոցներ մանկելու համար։
Սապիօրնայա փողոց, տուն № 47 3—2

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԳԻՒՂԻ ՃԱՄՓԻՆ*)

(Վերջ)

X

Չորս այգեաէրերից Դաւիթը հենց սկզբից յոյսը մի բանի վրայ էր դրել՝ վճռել էր «արբաի ժամ տայ լոդոմը»։

—Սարին ասել են ընչից ես վախըմ։ —«Փողից»։ Այս առածն էր Դաւիթի կեանքի լուսաստղը։ Նամուս, պատիւ, արդարութիւն,—բոլորը մի կողմը դրած՝ Դաւիթը սովորութիւն ունէր միշտ մի բան չինելիս կաշառել։ Այդպէս էր սովորցրել նրան կեանքը։ «Գաշառքը մուխը տեղը լիս ա տալիս,—ահա Դաւիթի կեանքից դուրս բերած խրատը։ Ճամփէն երկրորդ օրը պիտի Աւետ այգին մտնէր, և, գուցէ, երրորդ օրն իրեն՝ Դաւիթինը։ Ուզից ժամանակից օգտուել Դաւիթը։ Նրա մտքինն այն էր՝ որ ճամփէն իւր բաղի չափարի տակովն անցնի։ Այդպէս որ գնար, ճամփէն այլևս հասարակական ճանապարհ չէր կարող համարուիլ, այլ տասը տան ճանապարհ, մինչդեռ գիւղը վաթսուն տանից էր բաղկացած։

—Ա՛, կնիկ, հաղիր նախշուն գիւլբա չունե՞ս,—հարցրեց կնոջից երեկոյեան Դաւիթը։

—Կայ. ինչ ես անըմ։

—Էդ ա լաւ ա։ Լեզ արա, մի չաղ հաւ կալ, մորթի։

Կինը հրամանը չտապով կատարեց։

—Ա՛ կնիկ, էդ հատն էլ, գիւլբէն էլ, էս մի բօթլկայ արաղն էր ու էս իրեք մանէթանոցը, էս էլ տար Սարգսի կընկանը տու՝ ասա մարդիկ խնդրի ճամփէն մեր չփարի տակովը գցիլ տայ։ Ա՛խճի, հենց արա տենող չլի։ Թէ վե կալաւ՝ մեր տարած ա,—ասաց Դաւիթն ու կնոջն ուղարկեց։

—Ա՛. նան, հրէ մեր չրդախի կողքին մի կնիկ կայ, ասըմ ա, մօրդ կանչի,—ասաց Սարգսի հինգ տարեկան աղջիկը, որ եկել էր կովը չարդախի տակից դէնն անի։

Մայրն իսկոյն դուրս գնաց։

—Ախճի, Մարիան, դու ե՞ս։ Ինչ խաբար էս ժամաժանքին,—հարցրեց Սարգսի կինը, աչքը էն կապոցի վրայ դցելով, որ իհամբով կռնատակին հուպ էր տուել Մարիանը։

—Սա իմ մարդն ա գարգել. ասեց խանըմ աքրին խնդրի՝ մարդի առաջ բարեխօսի, որ ճամփէն մեր չփարի տակովն ընկնի։ Որդկերանցդ գլխովը պտիտ տամ, հենց արա, գարգակ չի ես գառնամ,—խնդրեց Մարիանը, բերած բանները խանում աքրին տալով։

—Ախճի, կաց մի տուն դիպչեմ, տեսնամ։

Արագ յետ գարձաւ խանում աքիրը և մարդին յայտնեց։

—Մեղք ա, Սարգիս, ճամփէն էն ա չինուել ա. թող արա մի քիչ էլ խալիը նեղուիլին քաշեն. մի մարդի զօռ անիլն էլ չի լաւ,—բարեխօսեց կնիկը։ Սարգիսը մտքի գոնն ընկաւ։ Ծրկար լռութիւնից յետ պատասխանեց.

—Ասա՝ լաւ։ Ուրախացած դուրս եկաւ խանում աքիրը և ճանապարհ դրեց Մարիանին։

—Առ էս իրեք մանէթը՝ մի մխանի գին ա խալխից ինչ օգուտ։ Նա ա լաւ հլէ մի մխնացուի գին ա գարգել։ Ասած ա. «էլի համար լաց լողի աչքերը կըքոռանան»։ Խալխի գարգը քեզ չեն տուել,—ասաց խանում աքիրը, օղու չիշը մի կողմը դրեց ու հաւը բաց արաւ։

—Ինչ չաղ ա է,—միամտաբար բացականչեց խանում աքիրը, որը, սովոր լինելով այդ տեսակ բաների, չէր էլ զգում ինչ մեղք է գործում։

XI

Անհամբեր սպասում էր Դաւիթը կնոջ վերադարձին։

—Ախճի, եկար, — ուրախութեամբ հարցրեց Դաւիթը, տեսնելով տարածը ձեռին չի։

—Ե՛կայ, լաւ եկայ,—ուրախութեամբ վրայ բերեց կինը։

—Ո՛վ դուրս եկաւ առաջդ։

—Խանըմ աքիրը։

—Ինչ լաւ ա լել, որ նա՛ ա դուրս եկել։

—Եամ՛։

—Եամ՛ ինչ. ասեց արխէյին բանիդ գնա։

—Հա, ես քե մատաղ, քե. թամամ իգիթ ես, ասեց Դաւիթն ու ձեռով մի քանի նազելի հարուածներ տուեց կնոջ թիկունքին։

—Մարիան ջան, էդ էդ ա լաւ ըլաւ։ Ակոփն ա մնացել. բախին էլ վե կալ, տար էս մի մանէթն էլ նրա ոչխը դցի, տենանք գլխներս ինչ ա գալի։ Դիտամ, Սարգիսն Ակոփին կանչիլ դի. դրան էլ որ «մի տեհել ինք», բանն Աստծանով մեզ վրայ կըթեքուի։

Մարիանն անմիջապէս գնաց Ակոփի տունը։

Ակոփը տանը չէր, ստիպուած սպասեց մինչև նրա գալը։

Քու մարդին էլ ա յայտնի իմ խոսքը, որ փիս բանի սիրող չեմ. ամա դէ լաւ-ինը մաքից գցող մարդ չեմ։ Մի տարի, աշունք մտներդ ա, որ մի խախալ չաւելու լաք գարկել մեր տունը։ Էն միտս ա է։ Ես կաթամ էն բաղըմը հող ծալ անիլ։ Գնա տասա իմ կողմանէ արևելին կաց,—ասաց Ակոփն՝ աշխատելով արդարացնել կաշառ առնելը։

XII

Խանում աքրի մօտից Մարիանի հեռանալուց յետ Սարգիսն անմիջապէս Ակոփին իւր մօտ կանչել տուեց։

—Ակոփ ա մնացել. բախին էլ վե կալ, տար էս մի մանէթն էլ նրա ոչխը դցի, տենանք գլխներս ինչ ա գալի։ Դիտամ, Սարգիսն Ակոփին կանչիլ դի. դրան էլ որ «մի տեհել ինք», բանն Աստծանով մեզ վրայ կըթեքուի։

Մարիանն անմիջապէս գնաց Ակոփի տունը։

Ակոփը տանը չէր, ստիպուած սպասեց մինչև նրա գալը։

Քու մարդին էլ ա յայտնի իմ խոսքը, որ փիս բանի սիրող չեմ. ամա դէ լաւ-ինը մաքից գցող մարդ չեմ։ Մի տարի, աշունք մտներդ ա, որ մի խախալ չաւելու լաք գարկել մեր տունը։ Էն միտս ա է։ Ես կաթամ էն բաղըմը հող ծալ անիլ։ Գնա տասա իմ կողմանէ արևելին կաց,—ասաց Ակոփն՝ աշխատելով արդարացնել կաշառ առնելը։

XII

Խանում աքրի մօտից Մարիանի հեռանալուց յետ Սարգիսն անմիջապէս Ակոփին իւր մօտ կանչել տուեց։

Էնանց Ակոփը մինչև այդ ժամանակ գիւղին յայտնի էր միայն խոսքով։ Նա միշտ սովորութիւն ունէր խօսիլ գիւղի գործումնէրի ու կատարած անգործութիւնների մասին։

—Ա՛խ, հարաբ մի ձեռս իրանովը դի ընկնիլ, մաղը միջէն կէս անիմ մի...

—առանձին չեշտադրութեամբ բացականչում էր Ակոփը, հենց որ մի գեղծումն էր տեսնում։ Ակոփի խօսքերին ականջ դնողը «ահա քեզ մի չիտակ մարդ», պիտի ասէր։

Սարգիսը հենց այդ տեսակ գաղափար էլ ունէր նրա մասին, և այդ էր պատճառը, որ նրան բանուորների գլխաւորը չինեց որ «ճամփէն ուղիղ տաննէ»։

—Նստի, Ակոփ. ախճի, գատ պիրէք տակը գցեցէք,—այս երեկոյ մի առանձին յարգանքով ընդունեց Ակոփին Սարգիսը հենց որ ներս մտաւ նա։

—Ուզիլ չի, ուզիլ, չնորհակալ եմ. Թոփի վրայ կընստեմ,—ասեց Ակոփն ու նստեց օջաղի ղարսին դրած Թոփի վրայ։

—Ախճի, խանըմ, Ակոփի համար մի արաղ պի, մրուած կլի,—հրամայեց Սարգիսն ու խոսք բաց արաւ։

—Ակոփ, սկի երեկ բան էլ չինեցիք։

—Ոնց չէ. էն ա Աւետի բաղն ենք հացրել։

—Ճամփէն հու դէս ու դէն ծռըմ չէք։

—Եղ ինչ ես խոսըմ՝ ես ճամփա կըծռելմ. էն ա էգուց Աւետի բաղը պըրծնըմ ենք, էլ օր Աստծանով Տաւթի բաղը կըմանենք։

Աչքս Տաւթի խնձորին եմ կալել՝ ճամփի ոչխն ա ընկնըմ։

—Էհէ, Ակոփ, գիտաս ինչ կայ,—սկսեց Սարգիսը։

—Ինչի՞ մտար ես ասըմ, հարցրեց

*) Տես «Նոր-Դար» № 184.

Տարեգրություն. Հոգ. 17-ին Մայրաքաղաքի Սուրբ Էջմիածնի մայր տաճարում կատարվեց Նորին Սրբության Գևորգ Դ Կաթողիկոսի ձեռնադրությունը Վրաստանի Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու Առաջնորդ Սրբազան Եպիսկոպոսների։

Ձեռնադրության արարողությանը ներկա էին Վրաստանի Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու Սինոդի անդամները, Վրաստանի Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու Առաջնորդ Սրբազան Եպիսկոպոսները, Վրաստանի Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու Հոգևոր Դպրանոցի (ճեմարանի) ներկայացուցիչները, Վրաստանի Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու Հոգևոր Դպրանոցի սաները, Վրաստանի Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու Հոգևոր Դպրանոցի ուսուցիչները, Վրաստանի Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու Հոգևոր Դպրանոցի շրջանավարտները, Վրաստանի Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու Հոգևոր Դպրանոցի ուսանող

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏԻՊ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ա. Ա. Ղազարեանի տպագրութիւնը

Ա. Ա. Ղազարեանի տպագրութիւնը

Ա. Ա. Ղազարեանի տպագրութիւնը

ԼՈՒՐԵՐ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔԻՑ

Հիւսիսային Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ

Նիւ-Եորք. Դեկտեմբեր 18-ին։ Ընտրութիւնները Միացեալ Նահանգներում տեղի ունեցան նոյեմբերի 3-ին։ Ընտրողների ձայները հաշուելուց յետոյ պարզուեց, որ Միացեալ Նահանգների նախագահ է ընտրուած Մակ-Քինլին։ Նրա հակառակորդ Բրայանը ստացել է 5 միլիոն ձայն, իսկ Մակ-Քինլին՝ 7 միլիոն։ Ընտրութիւնների ժամանակ Մակ-Քինլիի կողմնակիցները ամենուրեք ցոյցեր էին կազմակերպում։ Ընտրութիւնների արդիւնքները յայտնի դառնալուց յետոյ Մակ-Քինլիի կողմնակիցները նոր ցոյցեր կազմակերպեցին։ Ցոյցերի ժամանակ ամենուրեք լսւում էին հետեւեալ բացականչութիւնները։ «Մակ-Քինլին ընտրուած է, Բրայանը՝ ոչ»